

CORRUPTIE FACILITATORS

FD 20/2/16

OM onderzoekt rol banken in smeergeldaffaire Vimpelcom

Steekpenningen liepen via rekeningen ING en Houthoff Buruma

Siem Eikelenboom/Gaby de Groot
Amsterdam

Het Openbaar Ministerie (OM) kijkt naar de rol van Nederlandse banken en advocatenkantoren in de smeergeldaffaire rond telecombedrijf Vimpelcom. Dat zegt Marianne Bloos, hoofdofficier van het in bestrijding van fraude en corruptie gespecialiseerde Functioneel Parket, in een gesprek met het FD.

Donderdagavond maakte het OM in een persbericht bekend dat het

Het onderzoek is, net als de grote Klimop-zaak, begonnen met een oplettende belastingambtenaar

met het Russische Vimpelcom, een van de grootste zes telecombedrijven ter wereld, een schikking heeft getroffen van \$ 795 mln. De helft van dat bedrag gaat naar de Amerikaanse autoriteiten die samen met Nederland en enkele andere landen het onderzoek hebben gedaan. Vimpelcom, dat in Amsterdam het hoofdkantoor heeft staan, wordt verdacht van ambtelijke omkoping en valsheid in geschrifte rondom en na de toetreding tot de Oezbeekse telecommarkt. Het gaat om de periode 2006 tot en met 2012.

Ook de telecombedrijven TeliaSonera (Zweeds-Fins) en MTS (Russisch) worden verdacht van corruptie in Oezbekistan. Uit een 79 pagina's tellend document van het Amerikaanse ministerie van justitie blijkt dat smeergeld deels

Gulnara Karlimova, dochter van de Oezbeekse president, zou miljoenen ontvangen hebben van Vimpelcom.

FOTO: V. LEVITIN

is gelopen over bankrekeningen van ING, het voormalige Fortis, Amsterdam Trade Bank en een Nederlands kantoor van Svenska Handelsbanken. Ook liep een smeergeldtransactie van TeliaSonera van \$ 220 mln over de derdenrekening van advocatenkantoor Houthoff Buruma. Vanaf die rekening ging het via het toenmalige Fortis Nederland naar een brievenbusfirma op Gibraltar.

→ Hoofdofficier Bloos meldt nadrukkelijk dat het OM kijkt naar het gedrag van de banken en het advocatenkantoor: 'We kijken altijd hoe alles precies is gegaan en wie er welke rol heeft gespeeld. Verder kijken we in dit soort onderzoeken altijd naar de rol van "facilitators", de mensen of instellingen die omkoping mogelijk hebben gemaakt. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar mogelijk strafrechtelijk laakbaar gedrag, maar ook of bijvoorbeeld de poortwachtersfunctie wel goed is ingevuld.'

Uit zo'n onderzoek kan bijvoorbeeld blijken dat er geen sprake is geweest van strafrechtelijke overtredingen, maar dat er wel laakbaar is gehandeld. In dat geval zullen we dat melden bij de toezichthouder of een klacht indienen bij de tuchtrechtelijke instantie van de beroepsgroep.'

Een onderdeel van de schikking is dat de Amerikaanse justitie voor drie jaar iemand bij Vimpelcom heeft benoemd die gaat letten op 'compliance': het hele systeem van wet- en regelgeving waaraan een bedrijf moet voldoen. Bloos meldt dat deze externe monitor zijn bevindingen ook gaat delen met het Nederlandse OM: 'Dat is voor ons een goede gelegenheid om te beproeven wat de voordelen van zo'n externe functionaris zijn. Als het bevalt, kan het een argument zijn om voortaan ook in Nederland met zo'n functionaris te gaan werken.'

Het Nederlandse onderzoek is, net als in de grote Klimop-zaak (vastgoedfraude), begonnen met een oplettende ambtenaar van de Belastingdienst. 'Gelijktijdig kwam een rechtshulpverzoek binnen', zegt Bloos. In het onderzoek is behalve met de VS samengewerkt met 'een handvol' andere landen.

Landennamen wil de hoofdofficier niet noemen: 'Ik wil geen onderzoeken in andere landen belemmeren.' De schikking betekent niet het einde van de zaak. Het OM onderzoekt nog enkele verdachten en bedrijven die niet tot het Vimpelcom-concern behoren. Namen wil zij niet noemen. 'Maar ons streven is om, als het bewijs er is, enkele verdachten voor de rechter te brengen. En dat kan gezien de nauwe samenwerking tussen een aantal landen best een buitenlandse rechter zijn.'

FD
20/2/16